

Asiakirjan diaarinumero: 191/2024

Päivämäärä: 22.03.2024

Otsikko: Lempäälä, Joensuuntie 74 (kiinteistö 418-429-1-3), lupahakemus vapaa-ajan asunnon laajentamiselle

Allekirjoittajat:

<i>Nimi</i>	<i>Allekirjoitettu tunnisteella</i>	<i>Allekirjoituspäivä EE(S)T</i>
Anna-Leena Lehto	Vahva	2024-03-22 15:23
Vadim Adel	Vahva	2024-03-22 15:37

Tämä dokumentti sisältää:

- Etusivun
- Alkuperäisen dokumentin (tai dokumentit)
- Sähköiset allekirjoitukset. Nämä eivät ole asiakirjan sivuilla nähtävillä, mutta ovat sähköisesti liitettynä.

Tämä tiedosto on sinetöity digitaalisella allekirjoituksella, joka toimii asiakirjan eheyden takaajana. Asiakirjamuoto tukee pitkäaikaista säilytystä.

Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta >

Lempäälän kunta
Lupapiste

Lausuntopyyntönnö 14.2.2024

LEMPÄÄLÄ, JOENSUUNTIE 74 (KIINTEISTÖ 418-429-1-3), LUPAHAKEMUS VA-
PAA-AJAN ASUNNON LAAJENTAMISELLE

Pirkanmaan maakuntamuseolta pyydetään lausuntoa otsikossa mainitusta hankkeesta. Alueellinen vastuumuseo on tutustunut hankkeen aineistoon ja toteaa seuraavaa.

Lupahakemus koskee Lempäälän Lastusissa sijaitsevaa Niemen tilan päärakennusta, joka on huomioitu Lempäälän kulttuuriympäristöohjelmassa *Teiden varsilla ja vesireiteillä* (Teivas 2006). Hanketta varten on lisäksi laadittu historiakooste *Huvila Niemi, vaiheet* (Teivas 2023). Niemen tila on Lastusten kartanon entinen torppa, joka itenäistyessään vuonna 1933 muutti nykyiselle paikalleen. Torpan aikaisista rakennuksista paikalle siirrettiin kaksi vanhaa aittaa, savusauna ja Lastusten torpille ominainen 1900-luvun vaihteen kivinavetta. Osa talouskeskuksen rakennuksista on 1930-luvun alusta. Otsa-aitta ja mahdollisesti myös pieni aitta ovat 1700-luvulta, ja myös saunan on arveltu olevan n. 200 vuotta vanha. Pihapiiri on melko vapaamuotoinen, sen ulkopuolella sijaitsevat talousrakennukset ja viereiset pienialaiset pellot muodostavat pientilalle tyypillisen miljöön.

Valmistuessaan päärakennus oli pärekattoinen ja hirsipintainen; ullakon päädyt sekä kuisti olivat peiterimalaudoitettut. Sokkeli tehtiin betonista, paitsi länsipäässä, jossa on graniittilohkareista muurattu sokkeli. Ikkunat ovat alkuperäisissä piirustuksissa kuusiruutuiset, ullakon päädyissä ja kuistin sivuilla yhdeksänruutuiset. Pitkän sivun ikkunat uusittiin entistä suurempina 1960-luvulla. Samalla rakennus verhoiltiin peiterimalaudoituksella, ja pärekatto päällystettiin betonitiilillä. Kuistia levennettiin ja sen päälle rakennettiin parveke sekä siihen liittyvä pulpettikattoinen sisäänkäyntiosa. Ikkunat uusittiin 1990-luvulla 1960-luvun puitejaon mukaan.

Alueella on voimassa Lastusten osayleiskaava (2001), jossa kiinteistöllä on merkintä sr 1-6. Kaavamääräyksen mukaan kyseessä on *kulttuurihistoriallisesti merkittävä rakennus tai kohde, Niemen talo ulkorakennuksineen*. Alueella ei ole asemakaavaa.

Laajennus- ja muutostöiden yhteydessä on tarkoitus rakentaa itäpään lasiveranta ja sen päälle kookas parveke. Ullakko otetaan asuinkäyttöön, mihin liittyen on suunniteltu kaksi suurta poikkipäätystä katon etelä- ja pohjoislappeille. Kattomateriaali vaihdetaan tiilestä mustaksi saumapelliksi. Verhoustyypiksi on valittu pohjakerroksessa vaakalaudoitus, ja samalla lisätään eristekerros. Ikkunat on tarkoitus uusita muistutamaan enemmän alkuperäistä puitejakoa ja niihin on suunniteltu lisättäväksi koristeelliset pielilaudat.

Pirkanmaan maakuntamuseo katsoo, että rakennuksen kunnostaminen on sen säilymisen kannalta myönteistä. Museo ilmaisee kuitenkin huolensa siitä, että toimenpiteiden yhteisvaikutuksena rakennus muuttuu tunnistamattomaksi. Vanha rakennus tulisi korjata siten, että sen luonne säilyy ja se korjauksen jälkeenkkin antaa oikean kuvan rakennusaikakautensa rakentamisesta. Osa rakennuksen kulttuurihistoriallisesta arvosta on lisäksi sitoutunut alkuperäisiin materiaaleihin ja siihen käsityöhön, jonka avulla ne on valmistettu. Tästä syystä kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia korjattaessa tulisi välttää tarpeetonta ylikorjaamista ja rakennuksen ominaispiirteiden liiallista muuttamista.

Maakuntamuseo katsoo, että poikkipäädyt ja itäpäädyn parveke muuttavat rakennuksen hahmoa eniten, ja niiden kokoa tulisi vielä tarkastella. Rakennuksen tunnistettavuuden säilyttämiseksi maakuntamuseo esittää, että pohjoislappeen poikkipääty jätettäisiin rakentamatta. Itäpäädyn uusi parveke on huomattavan suuri, ja sitä tulisi selvästi pienentää. Ikkunoiden piililaudat tulisi toteuttaa ilman rakennukseen kuulumattomia tyyllilainoja, ottaen mallia alkuperäispiirustuksista. Kuistin ikkunoiden osalta on syytä harkita olevien ikkunoiden kunnostamista. Katon väriksi tulisi valita mustan sijasta perinteisempi katon väri, kuten punainen, vihreä, harmaa tai ruskea.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta maakuntamuseolla ei ole hankkeesta huomautettavaa.

Vs. yksikön päällikkö

Vadim Adel

Tutkija

Anna-Leena Lehto

Tiedoksi: Museovirasto/Kulttuuriympäristöpalvelut; Pirkanmaan ELY-keskus/Y-vastuualue/Yhdyskunnat ja luonto; Pirkanmaan liitto

A-LL/kl/a-II